

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.IV.30.010/2013/3.szám

A Szegedi Ítéltábla az Ivanovits Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Ivanovits Andrea ügyvéd) által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek – a Dr. Hegyes Edina ügyvéd által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2012. december hó 6. napján kelt 3.G.40.260/2011/49. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 54. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az alperest terhelő marasztalás összegét 66.275.170,- (Hatvanhatmillió-kettőszázhetvenötezer-egyszázhetven) Ft-ra és az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű késedelmi kamatára felemeli.

A felperest terhelő elsőfokú eljárási költség összegét 6.000.000,- (Hatmillió) Ft-ra leszállítja.

Az alperest terhelő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 207.000,- (Kettőszázhetezer) Ft-ra felemeli, az állam terhén maradó le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 693.000,- (Hatszázkilencvenháromezer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 175.000,- (Egyszázhetvenötezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

A további 2.325.000,- (Kettőmillió-háromszázhuszonötezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A felperes – mint a Közös Agrárpolitika magyarországi végrehajtásáért felelős intézmény – a gabona ágazatban a piaci zavarok megelőzését és elhárítását célzó közösségi intervenciós intézkedéseket bonyolít le, melynek keretében felvásárolja a meghatározott minőséget elérő gabonaféléket, gondoskodik ezen intervenciós készletek megfelelő tárolásáról és azok értékesítéséről. Az alperes ehhez kapcsolódóan nyújtott be raktározási tevékenységre vonatkozóan ajánlatot a felpereshez, melynek során igazolta, hogy rendelkezik az intervenciós gabona tárolásához szükséges jogosultságokkal.

A peres felek 2005. július 25-én 22.000 tonna intervenciós gabonának **(település 1.neve)**-ban, 2005. augusztus 25-én 11.400 tonnának **(település 3.neve)**-n, illetőleg ugyanezen a napon további 4.800 tonnának **(település 2.neve)**-on történő raktározására kötöttek szerződéseket. A felek rendelkezése szerint az áru mennyiségének megállapítását és a mintavételezést szállítójárművenként a felperes ellenőrei végzik a raktározó képviselőjével közösen, melyet a telepi laborban gyorslemezéssel megvizsgálják. E reprezentatív mintából az MVH ellenőre három részmintát képez, amelyből egy a felajánlót illeti, egyet a felperes laboratóriumában elemeztet, egyet pedig ellenmintaként tároltat az alperesnél az erre a célra rendszeresített mintaraktárban. Rögzítették, hogy az intervenciós árunak épnek, megfelelőnek és forgalmazható minőségűnek kell lennie. E követelményeknek akkor felel meg a gabona, ha a rá jellemző színű, idegen szagtól és élő kártevőktől mentes, valamint megfelel a 824/2000/EK rendelet I. mellékletében meghatározott minimális minőségi követelményeknek. Az alperes vállalta a gabona betárolásakor mért és a laboratóriumba elküldött mintákról kiállított minőségtanúsítványon szereplő minőségi paraméterek megőrzését. Vállalta továbbá, hogy az intervenciós áru állapotának károsodására vagy a mennyiségi hiányokra utaló megállapításait haladéktalanul bejelenti a felperesnek. A károsodott intervenciós árut köteles haladéktalanul elkülöníteni és úgy raktározni, illetve kezelni, hogy a további romlás és károsodás megelőzhető legyen, mindezek elmulasztásából eredő károkért felelős. Rögzítették, az alperesnek az áru minőségének megőrzése érdekében gondoskodnia kell hűtésről, levegőztetésről, szükség esetén szárításról és a kártevők irtásáról. A szerződés 5.1. pontja tartalmazza a nettó raktározási és árumozgatási díjakat. A havi 359,- Ft/tonna megállapított tárolási díj magában foglalja a mennyiségi és minőségi árumegóvás érdekében szükséges árukezelés költségeit (árumozgatás, átforgatás, áthúztatás, gázosítás). A szerződés 6.f.) pontja szerint a készlet értékének bármilyen okból fellépő csökkenése esetén a raktározó köteles a készlet értékkülönbségének 110 %-át megtéríteni. Amennyiben az értékcsökkenés oka az áru minőségének intervenciós minimumszint alá csökkenése, az áru nem tekinthető intervenciós készletnek. Ebben az esetben az alperes köteles a minőségromlást megelőzően nyilvántartott nettó érték 110 %-ával egyenlő összeget kifizetni a felperes részére, ezt követően az áru a raktározó tulajdonába kerül. Amennyiben a minőségromlás megállapításának napján a magyarországi piaci átlagár magasabb, mint az intervenciós alapár 105 %-a, akkor az alperes a piaci átlagár 10 %-kal növelt összegével számítva köteles a hiányt visszatéríteni az MVH-nak. A raktározónak felróható szerződésszegés esetén a felperes – a szerződésszegésből adódó egyéb

- 3 -

Gf.IV.30.010/2013/3.szám

kárigényén túl – kötbérre jogosult. A szerződés 7.c.) pontja értelmében bármelyik fél a

szerződést azonnali hatállyal felmondhatja a teljesítési határidő letelte előtt, amennyiben a másik fél súlyos szerződésszegést követett el. Ilyennek minősül többek között, ha a raktározó az elvárható ellenőrzéseket, kezeléseket három vagy több alkalommal elmulasztotta. Amennyiben a káresemény az alperesnek felróható okból következik be, illetve egyéb súlyos szerződésszegés esetén a felperes jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani. Az alperes súlyos szerződésszegése miatti felmondás esetében köteles a felperest ért kárt teljes körűen megtéríteni. A felek a szerződéseket határozatlan időtartamra kötötték. Rendelkezésük szerint bármelyikük jelezheti – minden év augusztus 31-ig – szándékát a szerződés következő év augusztus 31-ével történő felmondására. A szerződésekben nem szabályozott kérdésekben meghatározott közösségi, illetőleg hazai jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

A felperes a tulajdonában álló, 2004. évben termett szerződéses mennyiségű kukoricát az alperes érintett raktáraiba betárolta.

A felek jogviszonyában 2005. évben probléma nem merült fel. Az alperes 2006. év folyamán és 2007. elején több alkalommal írásban jelezte, hogy a betárolt kukorica minősége az általa elvégzett kezelések ellenére is romlik. Kérte, a hivatal kezdje meg a kitárolást, mivel nem biztosíthatóak a minőségi követelmények.

A felperes 2006. augusztus 17-én kelt levelével a **(település 2.neve)** raktárakra vonatkozóan létrejött szerződést – annak rendes felmondást rögzítő 8. pontjára hivatkozással – 2007. augusztus 31. napjára felmondta.

A **(település 1.neve)**-ban lévő kukorica tárolására vonatkozóan létrejött szerződést 2007. május 22-én azonnali hatállyal mondta fel amiatt – a szerződés 4.3.b.) és 7.c.) pontjai alapján –, hogy 2007. május 18-án az alperes a további együttműködést megtagadta. Az alperes a felmondást nem fogadta el. Állította, a felmondásban szereplő okok nem felelnek meg a valóságnak.

A felperes 2007. július 17-én kelt levelével azonnali hatállyal felmondta a **(település 3.neve)** raktározási szerződést is – a 7.c.) és 7.e.) pontokban foglaltak alapján – teljes minőségromlásra hivatkozással.

Ezt követően az alperessel szemben – mindhárom telephely tekintetében – vesztességkezelési eljárást kezdeményezett. Ennek keretében 2007. június 6-án a **(település 1.neve)** raktárban őrzött készlet tekintetében a szerződés 6.f.) pontjára hivatkozással 20.823.101,- Ft, 134.267.266,- Ft és további 227.196.978,- Ft megfizetésére szólította fel a raktározót az ellenőrzési és az ezek alapján készült laboratóriumi jegyzőkönyvben foglaltakra hivatkozással. A **(település 3.neve)**-i készlet tekintetében 2007. június 27-én 29.817.617,- Ft, majd 2007. szeptember 19-én további 218.314.187,- Ft megfizetésére hívta fel „készletvesztesség ellenértéke” címén. Ez esetben is utalt az ellenőrzési és laboratóriumi jegyzőkönyvekben foglaltakra.

Az alperes 2007. október 17-én kelt levelében a készletvesztesség tényét nem vitatta, azonban a vesztességkezelési eljárás lefolytatását megkifogásolta arra hivatkozással, hogy a készletvesztesség nem a tárolás hibájából, hanem külső okok miatt következett be, egyben szakértő bevonását kérte. Felajánlotta – a felperes 630.419.206,- Ft-os igényével szemben – 462.395.325,- Ft megfizetésére vonatkozóan egyezség megkötését.

A felperes 2007. november 8. és 2008. július 10. között az alperest összesen 3.784.097,- Ft támogatásban részesítette, melynek „visszatartását” rendelte el a raktározó tartozásai miatt.

A felperes 2008. július 8-án az alperest további 53.227.546,- Ft megfizetésére szólította fel a „készletveszteség ellenértéke” jogcímén a **(település 2.neve)**-i raktárban őrzött kukoricára vonatkozóan.

Az alperes a követelést elutasította, egyben 24.869.539,- Ft megfizetését igényelte az érintett raktárban elhelyezett áru tárolásával, őrzésével és gázosításával kapcsolatos költségtérítés címén. Hivatkozása szerint a szerződés 2007. augusztus 31-ét követően megszűnt, veszteségkezelési eljárás lefolytatásának ezért nincs helye. A számlázott időszak 2007. szeptember 1.-2009. május 30., a számlák az összegeket jogcímenként megbontva tartalmazzák.

A peres eljárás megindulását követően – 2008. július 14-én – a felek „részletfizetési megállapodás” elnevezésű okiratban rögzítették, hogy az alperes a felperes követeléséből – a **(település 3.neve)**-i és a **(település 1.neve)** raktárak tekintetében – 462.395.325,- Ft tartozást elismer. Az okirat tartalmazta azt is, hogy a felperes 15.651.617,- Ft-ot kompenzált az alperes 2007. évre járó egységes területalapú támogatásának és egyéb támogatásainak levonásával. Az alperes vállalta, hogy a különbözeti összeget 2008. július 15-ig megfizeti. A megállapodás alapján 366.635.728,- Ft-ot teljesített.

A felperes keresetében 284.436.506,- Ft és ennek részösszegeként eltérő időponttól kezdődően járó törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az alperes a raktározási szerződésekben foglalt intervenciók áru minőségének megőrzésére vonatkozó szerződési kötelezettségeit megszegte, ezért jogszerűen élt az azonnali hatályú felmondás jogával a **(település 1.neve)** és **(település 3.neve)**-i raktárakra vonatkozóan megkötött szerződések tekintetében. Mivel ezek esetében az áru minősége az intervenciók minimumszint alá csökkent, az alperes köteles a minőségromlást megelőzően nyilvántartott nettó érték 110 %-át megfizetni. Kiemelte, a 2008. július 14-i tartozáselismerés számítási hibát tartalmaz, az elismert összeg helyesen 446.743.708,- Ft, melyből a teljesített összeg 366.635.728,- Ft. A kettő különbözetének, 80.107.980,- Ft-nak a megfizetésére az alperes tartozáselismerése folytán köteles. További 151.140.981,- Ft tartozása áll fenn a veszteségkezelési eljárásokban megállapítottak alapján e raktárakban tárolt áru tekintetében. A **(település 2.neve)**-i raktárban őrzött kukorica veszteségkezeléséből eredően ugyanakkor 53.227.540,- Ft teljesítésére köteles. Hangsúlyozta, az alperes a szerződések 6.f.) pontjában objektív felelősséget vállalt az intervenciók áru minőségének megőrzésére, mely alól magát kimenteni nem tudta. A felperes által az S... Kft.-től megrendelt laboratóriumi vizsgálat eredményéből megállapítható, hogy a készletek minősége az intervenciók minimumszint alá csökkent, ezért az igényelt összeg megfizetésére köteles a raktározó.

Az alperes a keresettel érvényesített igényből 50.016.335,- Ft összegű követelést elismert, ezt meghaladóan a keresetet elutasítani kérte. Ellenkérelmének indoklásában maga is utalt arra, hogy tartozáselismerése számítási hibát tartalmaz, az elismert összeg helyesen 446.743.708,- Ft, melyből 366.635.728,- Ft-ot megfizetett. A különbözatként mutatkozó 80.107.980,- Ft-ból még fennálló tartozása 57.952.329,- Ft, mivel a felperes időközben 22.155.669,- Ft neki járó támogatást a követelésébe beszámított, kompenzált. A **(település 2.neve)**-i raktárban őrzött kukorica

raktározási szerződés 2007. augusztus 31-én megszűnt, így a felperes nem volt jogosult – a már megszűnt szerződés alapján – egy évvel később veszteségkezelési eljárást indítani. A felperes által ezzel összefüggésben követelt 53.227.540,- Ft-ból 16.933.545,- Ft összegű igényt azonban elismert, mivel 888,9 tonna kukorica a raktárban maradt, amit ezen az áron értékesített. Az elismert – összesen 74.885.874,- Ft-os – tartozásába kérte beszámítani a **(település 2.neve)**-i raktárban elhelyezett és a felperes által el nem szállított kukorica tárolásával, gázosításával és őrzésével kapcsolatos költségeket összesen 24.869.539,- Ft-ban. Az így mutatkozó 50.016.335,- Ft összegű tartozás és járulékai megfizetését vállalta, míg az ezt meghaladó felperesi igény – álláspontja szerint – alaptalan. Arra hivatkozott, hogy a minőségromlás a raktározott áruban nem az alperes hibájából következett be, objektív felelősséget a szerződésben nem vállalt, ezért a készletveszteség címén kiszámlázott összegre a felperes nem jogosult. Utalt a szakvélemények – állításait alátámasztó – megállapításaira. Hangsúlyozta, több ízben kérte, hogy a felperes kezdje meg a kitárolást, mivel a 2004. évben betakarított kukorica ilyen hosszú időn át tartó tárolásánál a minőség megfelelő szinten már nem biztosítható.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 50.016.335,- Ft és ennek 2008. július 16-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatának megfizetésére kötelezte, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felek között létrejött szerződéseket atipikusnak minősítette. A felek ügyleti akaratát vizsgálva megállapította, hogy a szerződésekben nem kötötték ki az alperes objektív, felróhatóságtól, kimentéstől független felelősségét, ezért a teljesítés során a Ptk. 4. § (4) bekezdésében foglalt általános együttműködési elvnek megfelelően kellett eljárnia. Mérlegelve a szakértői véleményeket, valamint az egyéb bizonyítékokat úgy foglalt állást, hogy az alperes a tárolás során a kukoricát megfelelően kezelte, ennek ellenére a minősége folyamatosan romlott, e tényről viszont már 2006. évtől kezdődően tájékoztatta a felperest a **(település 1.neve)** és **(település 3.neve)**-i raktárakban tárolt áru kapcsán, és többször felszólította a gabona kitárolására is. Mivel a készletminőség romlása nem vezethető vissza az alperes szerződésszegő magatartására, azt nagy valószínűséggel kívülről behurcolt fertőzés okozta, továbbá a tárolási idő növekedésével, a kezelések gyakoriságával egyenes arányban nőtt a tárolási veszteség is, az elismert igényt meghaladó készletveszteség az alperes terhére nem róható, az általános elvárhatósági mércének megfelelően járt el a felek jogviszonyában. Kiemelte ugyanakkor, a minőségromlás észlelését követő mintavétel nem volt megfelelően reprezentatív, a túlhevült szemek nem szaporodhattak fel a tárolás során a kimutatott mértékben. Értékelte azt a körülményt is, hogy korábban máshol raktározott kukorica került betárolásra, arra pedig nincs megfelelő adat, hogy ekkor milyen volt a kukorica minősége. Hangsúlyozta, csak meghatározott időszakban lehet minőségromlás nélkül tárolni a kukoricát, amit az egyik szakértő 18 hónapra, míg a másik három évre tett. A felperes ezt figyelmen kívül hagyta, nem az általános elvárhatósági mérce szerint járt el, amikor az alperes minőségromlással kapcsolatos írásbeli tájékoztatásai ellenére nem kezdte meg a kitárolást. Emiatt a szerződés 6.f.) pontjából eredő kötelezettséget nem háríthatja át az alperesre. Az alperes beszámítási kifogását ugyanakkor megalapozottnak találta. Ezzel összefüggésben

kiemelte, hogy a 2007. augusztus 31-én megszűnt **(település 2.neve)**-i szerződés kapcsán a későbbiekben, 2008. július 8-án kezdeményezett veszteségkezelési eljárás nem volt jogszerű. Az alperes a szerződés megszűnését követően a felelős őrző

pozíciójába került, ezért az őrzéssel felmerült költségeinek megtérítésére jogosult, e jogcímen előterjesztett 24.869.539,- Ft-os igénye megalapozott. Mindezek következtében az alperest – elismerésére tekintettel – 50.016.335,- Ft és járulékai megfizetésére kötelezte, etekintetben az ítéletet előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította.

Az ítélettel szemben, annak részbeni megváltoztatása és az alperes kereseti kérelemnek megfelelő marasztalása érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a minőségcsökkenés kapcsán fennálló helytállási kötelezettség kérdésében a felek között vita nem volt. Utalt a pacta sunt servanda elvére, melynek alapján a felek a szerződés rendelkezéseihez kötve vannak. Álláspontja szerint a szerződések objektív felelősséget teremtenek, következésképpen nincs jelentősége annak, hogy az alperes a kukorica tárolása során az általános elvárhatósági mércének megfelelően járt-e el. Ezzel összefüggésben kiemelte a szerződések 6.f) pontjában foglaltakat. A minőségromlás ténye az **S...** Kft. laborvizsgálatával bizonyított, amit a szakértők is alátámasztottak a perben. Arra az esetre, ha az ítélet tábla az objektív felelősség fennálltát nem találná megállapíthatónak, hivatkozott a Ptk. letéti szerződésekre előírt szabályaira. Vitatta közrehatását az áru minőségromlásában. Hangsúlyozta azt is, a szakvéleményekből nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a teljes árumennyiség – az összes raktárat érintően – értékcsökkent volna, a **(település 2.neve)**-i raktár vonatkozásában pedig a szakértő azt is megállapította, hogy 2009-ben az ott tárolt áru még kifogástalan minőségű volt. Erre tekintettel bizonyítást kell lefolytatni abban a kérdésben, hogy milyen mennyiségben károsodott a termény. Álláspontja az volt, a jogvitában nincs jelentősége a szerződés megszűnésének, a bíróságnak az értékcsökkenés kapcsán a felróhatóságot kellett volna vizsgálnia, mivel az elvárható magatartás tanúsításának kötelezettsége a felelős őrzés ideje alatt is fennállt. Az erre az időszakra igényelt tárolási, őrzési, gázosítási díj eltűlzott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott részének helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult. Megismételte az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érveit, és nyilatkozott, hogy a részletfizetési megállapodásban vállalt 446.743.708,- Ft-ot megfizette a felperesnek. Nem találta értelmezhetőnek a fellebbezésben a minőségromlás mértéke kapcsán előadottakat, mivel a felperes a több éves bírósági eljárás során mindvégig állította, hogy a teljes raktározott mennyiség minőségcsökkent. Kiemelte továbbá, a szakvélemények alapján feltételezhető, hogy már a betároláskor problémák voltak a készlet minőségével, ezért még abban az esetben sem várható el a raktározótól, hogy intervenciós minőségű kukoricát szolgáltatson vissza a felperesnek a tárolási időszak végén, ha objektív felelőssége áll fenn. Kötelezettsége legfeljebb arra terjedhet ki, hogy a kukorica betárolási minőségét megőrizze.

A fellebbezés kisebb részben alapos.

Gf.IV.30.010/2013/3.szám

Az elsőfokú ítéletben írtakkal ellentétben a felek között nem atipikus, hanem a Ptk. által nevesített letéti szerződések (Ptk. 462. § (1) bekezdés, 473. § (2) bekezdés) jöttek létre, ahogyan erre a felperes fellebbezésében – másodlagos érvelésében – rámutatott. A raktározási letétek tárgya előző évi (2004-ben megtermett) termény, kukorica volt. A

szerződések szerint a felperes a minőségi paramétereket tekintve intervenciós kukorica betárolására (valójában áttárolására), míg az alperes ennek őrzésére és – a minőség megőrzése érdekében – kezelésére volt köteles.

A szerződések 6.f) pontjaiban –, ahogy erre a per során a felperes mindvégig hivatkozott – az alperes felelősségét úgy határozták meg, hogy felelősséggel tartozik a készlet értékének „bármilyen okból fellépő” csökkenése esetén; ha az áru minősége az intervenciós minimumszint alá csökken, köteles a nyilvántartott nettó érték 110 %-ának megfelelő kártérítést fizetni.

A felperes keresetét arra a tényállításra alapította, hogy az áttárolt kukorica minősége – mindhárom raktárban tárolt teljes mennyiség tekintetében – az intervenciós minimumszint alá csökkent.

A felelősség jellegének meghatározása során lényeges, hogy – a felperesi fellebbezésben írtakkal szemben (2. oldal 1. bekezdés) – az áru feletti tulajdonjog csak „azt követően” száll át az alperesre, ha a szerződésben megszabott kárösszeg megfizetése, azaz a kár megtérítése megtörtént (szerződések 6.f) pontja). A raktározó felelőssége – értelmezve a szerződések felelősségi rendelkezéseit – a római jogból ismert custodia felelősség, ami tartalmilag azt jelenti, hogy a vis maior határáig objektíve felel minden, az áruban bekövetkező kárért.

Annak elbírálásához, hogy történt-e a tárolási időszakban minőségromlás – amelyre a felperes kárigényét alapította –, elsődlegesen a perbeli kukoricamennyiség betároláskori minőséget kellett tisztázni, mivel e paraméter tekintetében terhelte az alperest minőségmegőrzési kötelezettség. A minőségromlást ehhez képest, ehhez viszonyítva lehetett meghatározni. Ennek megfelelően rendelkezik a szerződések 3.2.c) pontja is.

A szerződések szerint a betárolt kukorica intervenciós minőségű volt. Ezt a teljes bizonyító erejű magánokiratban (Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontja) rögzített adatot azonban a perbeli szakértői vélemények cáfolták. **(szakértő 1.személyneve)** igazságügyi szakértő 30/II. szám alatt csatolt véleményében a betárolási körülmények, iratok ismeretében úgy foglalt állást, hogy a betároláskor nem történt szabályos mintavétel, mivel a mintákat a felperes dolgozói vették, azok száma csekély, nem reprezentálja a teljes áttárolt mennyiséget. Az évekkel később az **S...** Kft. által a felperes megrendelésére elvégzett vizsgálat eredményének ismeretében pedig úgy nyilatkozott, az történhetett, hogy a jó minőségű kukoricából vették a mintákat, s azok vizsgálatát végezték el a betároláskor. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a perben eljáró mindkét szakértő kizárta, hogy a nagy számban bekövetkezett hősérülés a szemekben a tárolás ideje alatt keletkezett volna. Álláspontjuk szerint ezek aránya már a betároláskor is hasonló volt, amit a szabálytalan mintavétel miatt nem észleltek és rögzítettek. Az idegen anyagok aránya 12 % helyett 24 %, ami szintén nem következhetett be a tárolási időszak alatt, ennek lehetőségét is kizárták. Ez szintén azt igazolja, hogy a kukorica már betároláskor sem felelt meg az intervenciós követelményeknek. Lényeges körülmény továbbá, hogy az alperesi raktárakban elhelyezett kukorica előző évben termett, azt korábban más raktárakban

- 8 -

tárolták. A feltárt adatok, aggálytalan szakértői vélemények ismeretében nem tekinthető igazoltnak az a felperesi hivatkozás, hogy a perbeli gabona az alpereshez történt betárolás időpontjában a szerződésekben rögzített intervenciós minőségű lett volna.

Annak megítélése során, hogy bekövetkezett-e minőségromlás, melyre tekintettel az alperes kártérítési felelősséggel tartozik, nem hagyható figyelmen kívül, hogy a

felperesnek az alperes önként – peren kívül – jelentős összegű kártérítést fizetett. Álláspontja azonban az volt, hogy ezzel a felperes teljes kára megtérült. Az alperes e magatartása miatt a felperesnek a perben azt kellett igazolnia, hogy a **(település 3.neve)**-i és **(település 1.neve)** raktárakban elhelyezett kukorica tekintetében a megtérített, illetőleg a megtéríteni vállalt összeget meghaladó kára keletkezett. A felperes nem tudta bizonyítani, hogy az elismertet meghaladó felelősség terhelné az alperest. Ezt támasztja alá – ahogyan azt elsőfokú eljárásbeli előadásával ellentétesen a felperes fellebbezése is tartalmazza –, hogy a teljes betárolt kukoricamennyiséget nem érinthette a minőségromlás (fellebbezés 5. oldal). Lényeges, hogy a perben eljáró **(szekértő 2.személyneve)** szakértő is ezzel egyező megállapítást tett. Helyesen döntött ezért az elsőfokú bíróság, amikor e két raktárban tárolt kukoricára vonatkozó igénynek az elismertet meghaladó részét elutasította.

A **(település 2.neve)**-i raktárban tárolt kukorica tekintetében érvényesített igény az előbbieken részletezettéktől annyiban eltérő megítélés alá esik, hogy – a felek egyező előadása szerint – ez a szerződés 2007. augusztus 31-én a jövőre nézve megszűnt, azonban nem rendkívüli felmondással. Ahogyan arra az alperes is helyesen hivatkozott védekezésében, ettől kezdve a raktárban maradt termény a felelős őrzésébe (Ptk. 196. § (1) bekezdés) került, vagyis a dolog őrizetéről – költségátvitel mellett – a felperes veszélyére volt köteles gondoskodni. Ebből következően a szerződés custodia felelősséget rögzítő rendelkezései vele szemben nem alkalmazhatók, és a szerződés szerinti veszteségkezelési eljárás lefolytatására sincs mód.

Az alperes felelős őrzésében a kukorica a szerződés megszűnésétől kezdődően volt. E 20 hónapos időszakban az alperes az őrzött terményt megfelelően kezelte, amit igazol, hogy azt a későbbiekben piaci áron értékesítette (Ptk. 197. § (1) bekezdés) és a bruttó 16.933.545,- Ft összegű vételárát a felperes felé a perben – a Ptk. 197. § (3) bekezdésének megfelelően – beszámítás útján teljesíteni vállalta.

A felelős őrzés időszakára igényelte a Ptk. 196. § (1) és (3) bekezdései alapján öt megillető költségek megtérítését, amit 24.869.539,- Ft-ban határozott meg. Ebben figyelembe vette bruttó 11.733.480,- Ft-ban a tárolási díjat, 8.400.000,- Ft-ban az őrzés költségét, valamint a gázosítás költségét bruttó 4.736.059,- Ft-ban. Az ítélet tábla álláspontja szerint azonban a nettó egységarakat tekintve követelése eltúlzott. A reális piaci díjat a felek szerződéseinek nettó 359,- Ft/tonna összegben tartalmazzák, melynek részét képezi az őrzési költség is. E két tétel vonatkozásában így az ítélet tábla – figyelembe véve az őrzött mennyiséget és a 20 havi időtartamot – 20 % ÁFÁ-val növelten összesen 7.658.762,- Ft-ot tartott elszámolhatónak. Az időmúlásnak annyi jelentősége volt, hogy a gázosítás díjára a felelős őrző alperes külön igényt tarthatott, ami kompenzálja a szerződéskötéskori díjakhoz képest mutatózó költségnövekedést. Mivel a kukorica megfelelő áron értékesíthető volt, ez

- 9 -

Gf.IV.30.010/2013/3.szám

is igazolja, hogy a számlákon feltüntetett gyakorisággal a gázosítás megtörtént, melynek költségét az ítélet tábla reálisnak ítélte és az alperes javára 4.736.039,- Ft összegben figyelembe vette. Az így mutatózó bruttó 12.394.801,- Ft összegű, az alperest megillető díjat csökkentette 3.784.097,- Ft-tal. Ez a raktározó javára 2007. novembere és 2008. júliusa között megállapított támogatások összege, amelyeket a felperes visszatartott (43/F/2. szám alatt csatolt végzések, értesítések). Az így számított, alperesnek, mint felelős őrzőnek járó összeg a 12.394.801,- Ft és a 3.784.097,- Ft különbözete, azaz

8.610.704,- Ft. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság 24.869.539,- Ft követelést talált megalapozottnak. Ez utóbbi összeg és az ítéletábla által a felelős őrzés kapcsán az alperes javára figyelembe vett 8.610.704,- Ft különbözete 16.258.835,- Ft, melynek megfizetésére az alperes köteles. Teljes tartozása ezzel az összeggel emelkedik az általa elismert 50.016.335,- Ft-hoz képest, az összesen 66.275.170,- Ft.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét – nem érintve annak nem fellebbezett részét – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest terhelő marasztalás összegét 66.275.170,- Ft-ra és ennek az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű késedelmi kamatára felemelte.

Miután módosultak az elsőfokú eljárásbeli pernyertességi-pervesztességi arányok, a felperes nagyobb arányban lett pernyertes, az őt terhelő elsőfokú eljárási költség összegét az ítéletábla – figyelemmel a Pp. 81. § (1) bekezdésének rendelkezésére – 6.000.000,- Ft-ra leszállította.

Mindezekre tekintettel felemelte az alperest terhelő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét is 207.000,- Ft-ra (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) bekezdés). A felperes személyes illetékmentessége folytán az állam terhén maradó le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét ennek megfelelően 693.000.000,- Ft-ra leszállította.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A fellebbezési érték figyelembevételével határozta meg a másodfokú eljárásbeli pernyertességi-pervesztességi arányokat, ehhez mérten rendelkezett úgy, hogy a túlnyomórészt pernyertesnek minősülő alperes részére fizessen meg a felperes – ennek arányában – 2.500.000,- Ft másodfokú eljárási költséget. Az összeget a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján a jogi képviselők által kifejtett munkamennyiség és a fellebbezési érték figyelembevételével számította.

Ugyancsak a részleges pernyertesség szabályainak megfelelően kötelezte az alperest, fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 175.000,- Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) bekezdés). A felperes személyes illetékmentessége folytán az ezt meghaladóan felmerült 2.325.000,- Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Szeged, 2013. április hó 25. napján

Dr. Mányoki Zsolt sk..	Kiss Gabriella sk.	Dr. Gaálné Dr. Jobbágy Ildikó sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró